

ΕΝΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ
 ΕΝΑ best seller

Ο Ιούδας
 φιλούσε
 υπέροχα

Αφηγούμενη κωμικά τις δραματικές περιπέτειες μιας απατημένης 35άρας συζύγου και την τελική φυγή της προς τα εμπρός, η Μάιρα Παπαθανασοπούλου έφτιαξε ένα βιβλίο που άφησε εποχή στα μυθιστορήματα σχέσεων και το οποίο απεικονίζει την προβληματική θέση της γυναίκας στον παραδοσιακού τύπου γάμο, καθώς και την πρωτοφανή κρίση του θεσμού

Από την άλλη, προδιαθέτει αρνητικά την κριτική, που θεωρεί έναν τέτοιο τίτλο εκ προοιμίου στερεοτυπικό.

Τι από όλα αυτά είναι αλήθεια και τι υπερβολή; Το θέμα είναι, πράγματι, ροζ: προδοσία και απιστία. Πρωταγωνίστρια είναι μια γυναίκα που στα 18 της μένει έγκυος και παντρεύεται τον 23χρονο μέλλοντα πατέρα.

Εκείνη είναι ερωτευμένη, αυτός λιγότερο, εκείνη αγωνίζεται να σώσει έναν γάμο που ξεκίνησε άσχημα, εκείνος όχι. Παρ' όλο που εκείνη έχει τα περισσότερα χρήματα αρχικά, υποδύεται τον ρόλο της καλής μητέρας και συζύγου, μιας απλής νοικοκυράς που λείπει και το τραγούδι, προκειμένου να κάνει τον γάμο να διαρκέσει. Επειτα από 17 χρόνια τα πάντα γκρεμίζονται μέσα της αφού καταλαβαίνει ότι ο σύζυγος την απατά, μεταξύ των άλλων και με την καλύτερή της φίλη.

Ο σύζυγος φεύγει από το σπίτι. Όταν αποφασίζει να επιστρέψει είναι αργά. Η απατημένη σύζυγος φεύγει με τον άντρα μιας γυναίκας με την οποία την είχε αυτός απατήσει.

Ως προς τον τρόπο γραφής όμως, το μυθιστόρημα είναι αρκετά διαφορετικό από τα περισσότερα που πραγματεύονται αποκλειστικά ανάλογα θέματα. Δεν έχει καθόλου μελό εκφράσεις, που σημαίνει ότι ούτε η συγγραφέας που το γράφει ούτε οι αναγνώστριες που το διαβάζουν χρειάζεται να ζουν σε ένα ψευτορομαντικό σύννεφο. Μπορούν και να δουν την κατάσταση της ηρωίδας αποστασιοποιημένα, έστω και αν με τις πράξεις της αυτή αναπαράγει το μοντέλο του κοριτσιού που ονειρεύεται τον πρίγκιπα που θα την πάρει μαζί του για πάντα.

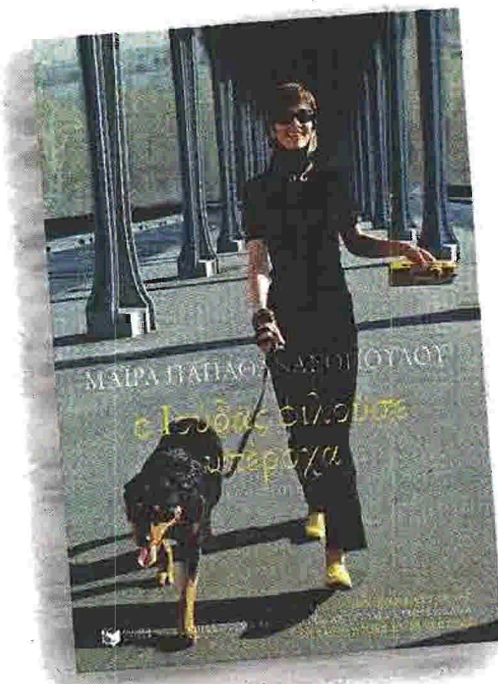
Η διαφορά είναι ότι στην περίπτωση της έρχεται η στιγμή που πρέπει να δει κατάματα την πραγματικότητα και να πάρει τα νιάτα του εαυτού της. Η χιουμοριστική γραφή που διαποτίζει σχεδόν κάθε σελίδα του βιβλίου – έστω και αν τα αστεία θυμίζουν, καμιά φορά, περισσότερο από ό,τι πρέπει ταίρια της Φίνος Φιλμς – υπονομεύει, σε μεγάλο βαθμό, την ελαφρότητα του θέματος. Χωρίς να διεκδικεί άλλο μεγαλειώδη τίτλο – «κοινωνική τοιχογραφία» και άλλα ηχηρά παρόμοια – καταφέρνει, μέσω μιας πρωτοπρόσωπης αφήγησης, να εμβαθύνει στο ψυχογράφημα της ηρωίδας, περιγράφοντας με σαφήνεια τις συνεχείς εσωτερικές της συγκρούσεις.

Αυτό που αποτυπώνεται με ιδιαίτερη σαφήνεια στο βιβλίο – και ίσως να προκάλεσε και μεγάλο μέρος της επιτυχίας του – είναι η κρίση του θεσμού του γάμου στο γύρισμα της χιλιετίας. Ενός θεσμού που, στην Ελλάδα τουλάχιστον, είναι ακόμη απόλυτα ταυτισμένος με τον απόηχο μιας θρησκευτικού τύπου κοινωνικής οργάνωσης. Εξ ου και ο τίτλος του βιβλίου αποδεικνύεται ιδιαίτερα επιτυχημένος και, εντέλει, λιγότερο στερεοτυπικός από ό,τι φαίνεται σε πρώτη ανάγνωση.

1998

Μάιρα Παπαθανασοπούλου
 Ο ΙΟΥΔΑΣ ΦΙΛΟΥΣΕ
 ΥΠΕΡΟΧΑ

ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗ

Του Μανώλη Πιπλή

Όταν, το 1998, κυκλοφορούσε από τις Εκδόσεις Πατάκη το μυθιστόρημα με τον ευρηματικό και αμφιλεγόμενο τίτλο «Ο Ιούδας φιλούσε υπέροχα», κανείς δεν θα μπορούσε να διανοηθεί την κατοπινή του σαρωτική επιτυχία. Ούτε ο εκδότης ούτε, βέβαια, η συγγραφέας του Μάιρα Παπαθανασοπούλου. Μια 30χρονη μεταφράστρια, πολύγλωσση και απόφοιτη της Γερμανικής Φιλολογίας, στην επαγγελματική διαδρομή της οποίας, μέχρι τότε, ένα μόνο στοιχείο προκαλούσε εντύπωση: ότι ο χώρος στον οποίο εργαζόταν και προσέφερε τις μεταφραστικές της ικανότητες ήταν η ΕΥΠ. Η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών.

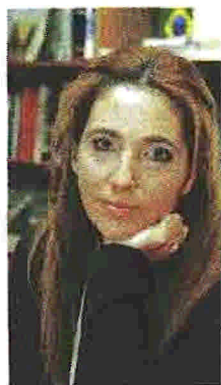
Τα βιβλία όμως έχουν το συνήθειο να αυτονομούνται μόλις αποκοπούν από τον συγγραφικό ομφάλιο λώρο και να αποφασίζουν μόνα τους για την τύχη τους. Ετσι ο «Ιούδας» έγινε ένα από τα σπουδαιότερα μπεστ σέλερ στην ιστορία των ελληνικών εκδόσεων, φθάνοντας τις 300.000 πουλημένα αντίτυπα, ενώ ταυτόχρονα μεταφέρθηκε στην τηλεόραση και μεταφράστηκε σε 18 γλώσσες.

Αυτό είχε ορισμένες σημαντικές συνέπειες, πρώτα πρώτα για την ίδια τη συγγραφέα: στο πρώτο της κιόλας βιβλίο γνώρισε απρόσμενη επιτυχία, έγινε διάσημη, κέρδισε πολλά χρήματα. Εγινε όμως και αποδέκτης πλήθους κακόβουλων σχολίων. Οτι έγραψε ένα κακό, ροζ μυθιστόρημα, ότι χρησιμοποίησε τις μυστικές υπηρεσίες – πώς, άραγε; – στις οποίες δούλευε για να πουλήσει και πολλά άλλα.

Συνέπειες υπήρξαν και για κάποιους αναγνώστες χειρογράφων που λέγεται ότι έχασαν τη συνεργασία τους με εκδότες επειδή απέρριψαν το μυθιστόρημα. Επίσης, συνέπειες – σε θέματα αξιοπιστίας – υπήρξαν και για όσους, κριτικούς και μη, έσπευσαν να ισοπεδώσουν το μυθιστόρημα και να το εξομολώσουν με τα χειρότερα άρλεκιν πριν καν το διαβάσουν.

Αυτό προκάλεσε μάλιστα και αντίθετες αντιδράσεις. Άλλοι, ενοχλημένοι από τις επανειλημμένες λαιδορίες, έφτασαν, πολύ αργότερα, να αποθεώσουν το βιβλίο λέγοντας ότι αποτελεί τη γυναικεία απάντηση στη στάση μεγάλων ανδρών συγγραφέων να τιμωρούν με θάνατο τις μοιχαλίδες ηρωίδες τους – βλ. λ.χ. Άννα Καρένινα. Και ότι η τόσο αρνητική στάση της κριτικής οφείλεται σε αντίστοιχους υποσυνειδητούς λόγους: επειδή, δηλαδή, είναι ανδρική.

Ενδεχομένως, πάλι, η τύχη αλλά και η κατάρα αυτού του βιβλίου να είναι ο τίτλος του. Αν λεγόταν απλώς «Απιστία», μπορεί και να περνούσε απαρατήρητο, ως το πρώτο βιβλίο ενός άγνωστου συγγραφέα. Ο συνδυασμός όμως της απιστίας με τη θρησκευτική παραβατικότητα ανεβάζει κατά πολύ τον πήχυ του δράματος και της αναγνωστικής προσμονής.

Η συγγραφέας

Η απρόσμενη επιτυχία σε ένα είδος δεν απέτρεψε τη Μάιρα Παπαθανασοπούλου από την εξερεύνηση νέων συγγραφικών διαδρομών. Ούτε την έβαλε σε μια διαδικασία συγγραφής δύο βιβλίων τον χρόνο. Υστερα από μια μικρή επανάληψη το 2000, όταν κυκλοφόρησαν «Οι τοξικές ενώσεις του αρσενικού» (πάνω από 60.000 αντίτυπα), άρχισε να βάζει σταδιακά νέα στοιχεία τόσο στο «Εσύ, γλυκιά μου εξουσία» (2004) όσο – κυρίως – στο «Μακάριοι οι πενθούντες» (2006) που είχε αστυνομική πλοκή και της έδωσε το διαβατήριο, ως ιδρυτικό μέλος μάλιστα, για την Ελληνική Λέσχη Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας. Διηγήματά της δημοσιεύτηκαν σε περιοδικά και συλλογές, ενώ δοκίμασε τις δυνάμεις της – από νωρίς – και στο παιδικό βιβλίο, με τα «Τι κι αν είμαι ασβός» (2001) και «Εχω ράμματα για τη γούνα σου» (2002).